
Zagotavljanje in preverjanje odsotnosti nasprotja interesov pri javnem naročanju in izbiri izvajalcev/dobaviteljev

1. Kdo je zavezan in kdaj se preverjanje izvaja

Obveznost velja za vse osebe, ki vodijo postopek ali sodelujejo pri pripravi povpraševanja, pridobivanju, pregledu, primerjavi oziroma ocenjevanju ponudb ali pri izbiri izvajalca oziroma dobavitelja – ne glede na to, ali gre za »klasično« javno naročilo (upravičenec ima status naročnika po 9. členu ZJN-3) ali za postopek pod mejno vrednostjo uporabe ZJN (pridobivanje več primerljivih ponudb ipd.). Vsebinsko je obveznost v obeh primerih enaka; razlikuje se le pravna podlaga, na katero se sklicuje pogodba o sofinanciranju.

Preverjanje se izvaja na dveh ravneh, ki potekata vzporedno:

- **raven upravičenca/naročnika** – preverjanje oseb, ki sodelujejo v postopku JN, in preverjanje lastništva izvajalca/dobavitelja (opisano v tem navodilu);
- **raven posredniškega telesa (PT)** – vzporedno preverjanje nasprotja interesov med PT in upravičencem pred sklenitvijo pogodbe o sofinanciranju/sporazuma o izvajanju (izvede kontrolor FS–OES na podlagi Priloge 11, 29 in 29a); to preverjanje ni v pristojnosti upravičenca in ga v tem navodilu ne razčlenjujemo podrobneje.

2. Postopek po korakih

Korak 1 – Priprava postopka JN / postopka pod mejno vrednostjo

1. Upravičenec opredeli krog oseb, ki bodo sodelovale v postopku: člane/predsednika strokovne komisije, pripravljalce razpisne dokumentacije oziroma povpraševanja, osebe, ki bodo pregledovale, primerjale in ocenjevale ponudbe, ter potrjevalce in podpisnike pogodbe oziroma naročilnice.
2. Od vsake od teh oseb upravičenec pred oziroma najkasneje ob začetku postopka pridobi podpisano izjavo o (ne)obstoju nasprotja interesov (Priloga 42 Priročnika PEKP 21-27) oziroma drug enakovreden dokaz o preverjeni odsotnosti nasprotja interesov.
3. Upravičenec v razpisno dokumentacijo ob objavi javnega naročila ter v osnutek pogodbe z izvajalcem vključi vzorčno določilo o zagotavljanju podatkov o dejanskih lastnikih (besedilo iz Priloge 26 Priročnika PEKP 21-27).
4. Kadar gre za pogodbo o oddaji javnega naročila, katere vrednost presega 10.000 EUR brez DDV, upravičenec (naročnik) pred sklenitvijo pogodbe od ponudnika (ter podizvajalca) pridobi izjavo o lastniški strukturi (šesti odstavek 14. člena ZIntPK).

Korak 2 – Preverjanje pridobljenih izjav

5. Upravičenec (oseba, odgovorna za preverjanje) pred začetkom pregleda in ocenjevanja ponudb oziroma najkasneje pred oddajo javnega naročila navzkrižno preveri prejete izjave in okoliščine sodelujočih oseb, pri čemer upošteva tudi ločenost funkcij (npr. da ista oseba ni hkrati pripravljavec oz. ocenjevalec in podpisnik).
6. Preverjanje se izvede z uporabo zakonito razpoložljivih virov podatkov – zlasti evidenc AJPEs, aplikacije ERAR ter drugih orodij za preverjanje oziroma podatkovno rudarjenje (npr. eBonitete, GVIN, Arachne+, Mferac).
7. Izvedeno preverjanje se dokumentira z izpolnjenim kontrolnim listom (Priloga 43 Priročnika PEKP 21-27); k njemu se priloži dokaz o načinu preverjanja (npr. zaslonski posnetek iz baze podatkov, brez zajema osebnih podatkov), tako da je zagotovljena popolna in preverljiva revizijska sled.
8. Enako preverjanje (izjave, revizijska sled) se ponovi tudi na ravni izbire izvajalca/dobavitelja v postopkih pod mejno vrednostjo uporabe ZJN, kjer je treba pridobiti več primerljivih ponudb.

Korak 3 – Ukrepanje ob ugotovljenem oziroma sumu nasprotja interesov

9. Če se med postopkom izkaže, da nasprotje interesov (dejansko, potencialno ali navidezno) obstaja, mora oseba nemudoma oziroma najkasneje v treh dneh prenehati z delom v postopku in zahtevati svojo izločitev; okoliščine se opišejo v Prilogi I.I k Izjavi o neobstoju nasprotja interesov (Priloga 42 Priročnika PEKP 21-27), o čemer odloči odgovorna oseba.
10. Upravičenec osebo izloči iz vseh nadaljnjih postopkov ter po potrebi ponovi že izvedena dejanja, pri katerih je izločena oseba sodelovala (npr. ponovno ocenjevanje ponudb s strani drugih oseb).
11. Sprejete ukrepe je treba ustrezno dokumentirati skladno z ZIntPK in zagotoviti, da je iz dokumentacije razviden celoten potek ugotavljanja in odprave nasprotja interesov.

Korak 4 – Preverjanje lastništva izbranega izvajalca/dobavitelja

12. Pri javnih naročilih upravičenec ob vnosu pogodbe z izvajalcem v informacijski sistem eMA2 preveri, ali so podatki o dejanskih lastnikih izvajalca preneseni v sistem.
13. Upravičenec preveri podatke o dejanskem lastniku izbranega izvajalca/dobavitelja v evidencah AJPEs.
14. Če podatek o dejanskem lastniku manjka, upravičenec: (a) izvajalca/dobavitelja, ki je zavezan k vpisu v Register dejanskih lastnikov, pozove k vpisu (Priloga 25 Priročnika PEKP 21-27); ali (b) pri tujih pravnih osebah oziroma izjemah (npr. samostojni podjetniki, enoosebne družbe, ki se ne vpisujejo v Register) izvajalca/dobavitelja pozove k neposrednemu posredovanju podatkov (Priloga 24 Priročnika PEKP 21-27).
15. Pridobljene podatke upravičenec ustrezno hrani v bazi podatkov o dejanskih lastnikih.

Korak 5 – Sklenitev pogodbe z izvajalcem in vnos dokumentacije

16. Upravičenec v pogodbo z izvajalcem vključi člen o zagotavljanju in preverjanju podatkov o dejanskih lastnikih (besedilo Priloge 26 Priročnika PEKP 21-27), s katerim izvajalec s podpisom pogodbe potrdi ustreznost vpisanih oziroma posredovanih podatkov.
17. Podpisane izjave o nasprotju interesov (Priloga 42 Priročnika PEKP 21-27) in izpolnjen kontrolni list za njihovo preverjanje (Priloga 43 Priročnika PEKP 21-27) upravičenec naloži v informacijski sistem eMA2, v modul »Postopki izbire izvajalca in zaposlenih«, ob vnosu dokumentov za sklenitev pogodbe z izvajalcem.

3. Pregled prilog in izjav, ki jih mora pridobiti oziroma izpolniti upravičenec

Priloga / izjava	Vsebina	Kdo izpolni / pridobi	Kdaj	Kam gre / kje se hrani
Vzorčno besedilo iz Priloge 26	Določilo o zagotavljanju podatkov o dejanskih lastnikih izvajalca/podizvajalca (imena, datum rojstva, davčna št.) ter obveznost izvajalca, da zagotovi vpis v Register dejanskih lastnikov oz. posreduje podatke na poziv.	Upravičenec / naročnik vključi besedilo v razpisno dokumentacijo in v vzorec pogodbe; izvajalec ga potrdi s podpisom pogodbe	Ob pripravi razpisne dokumentacije za objavo JN in ob pripravi pogodbe z izvajalcem. Preverjanje nasprotja interesov vezano na lastništvo izvajalcev in dobaviteljev se izvaja pred sklenitvijo pogodbe z izvajalcem in dobaviteljem.	Del razpisne dokumentacije in sklenjene pogodbe z izvajalcem
Priloga 42 – Izjava o (ne)obstoju nasprotja interesov	Izjava osebe, ki sodeluje v postopku JN / postopku pod mejno vrednostjo uporabe ZJN, o odsotnosti interesnih, poslovnih ali sorodstvenih povezav s	Vsaka oseba, ki vodi postopek ali sodeluje pri pripravi, pregledu, primerjavi oz. ocenjevanju ponudb, ali pri izbiri	Pred oz. najkasneje ob začetku posameznega postopka JN / postopka pod mejno vrednostjo.	Hrani upravičenec; ob sklenitvi pogodbe z izvajalcem se naloži v eMA2

Priloga / izjava	Vsebina	Kdo izpolni / pridobi	Kdaj	Kam gre / kje se hrani
Vzorčno besedilo iz Priloge 26	Določilo o zagotavljanju podatkov o dejanskih lastnikih izvajalca/podizvajalca (imena, datum rojstva, davčna št.) ter obveznost izvajalca, da zagotovi vpis v Register dejanskih lastnikov oz. posreduje podatke na poziv.	Upravičenec / naročnik vključi besedilo v razpisno dokumentacijo in v vzorec pogodbe; izvajalec ga potrdi s podpisom pogodbe	Ob pripravi razpisne dokumentacije za objavo JN in ob pripravi pogodbe z izvajalcem. Preverjanje nasprotja interesov vezano na lastništvo izvajalcev in dobaviteljev se izvaja pred sklenitvijo pogodbe z izvajalcem in dobaviteljem.	Del razpisne dokumentacije in sklenjene pogodbe z izvajalcem
	prijaviteljem/ponudnikom in zaveza k izločitvi ob ugotovljenem nasprotju.	izvajalca/dobavitelja (član/predsednik komisije, pripravljalec, potrjevalec, podpisnik pogodbe/naročilnice).		(modul Postopki izbire izvajalca in zaposlenih)
Priloga 43 – Pregled izjav nasprotja interesov (kontrolni list)	Kontrolni list, s katerim odgovorna oseba pri upravičencu preveri, ali so vse sodelujoče osebe podpisale Prilogo 42, in ali je bilo zaznano dejansko, potencialno ali navidezno nasprotje interesov.	Oseba, odgovorna za preverjanje izjav pri upravičencu. Pomembno zagotoviti ločenost funkcij!	Pred začetkom pregleda in ocenjevanja ponudb oz. najkasneje pred oddajo JN (pred izbiro ponudnika oz. sklenitvijo pogodbe)	Hrani upravičenec; naloži se v eMA2 skupaj s Prilogo 42
Priloga 25 – Poziv k vpisu v Register dejanskih lastnikov	Poziv izbranemu izvajalcu/dobavitelju, ki je zavezan k vpisu v Register dejanskih lastnikov (AJ PES), naj podatke vpiše, kadar ti v sistemu manjkajo.	Upravičenec naslovi na izvajalca/dobavitelja	Ko upravičenec ob vnosu izvajalske pogodbe v eMA2 pri preverjanju prenosa podatkov o lastnikih ugotovi, da podatek o dejanskem lastniku manjka.	Hrani upravičenec v bazi podatkov o dejanskih lastnikih
Priloga 24 – Poziv k posredovanju podatkov o dejanskih lastnikih (izjeme)	Poziv izvajalcu/dobavitelju, ki ni zavezan k vpisu v Register (tuja pravna oseba, s.p., enoosebna družba), naj podatke o dejanskih lastnikih posreduje neposredno.	Upravičenec naslovi na izvajalca/dobavitelja	Ko gre za izjemo od obveznega vpisa v Register in podatki AJ PES v eMA2 manjkajo.	Hrani upravičenec v bazi podatkov o dejanskih lastnikih
Izjava o lastniški strukturi (6. odst. 14. člena ZIntPK)	Izjava ponudnika o njegovi lastniški strukturi, pridobljena pred sklenitvijo pogodbe o oddaji javnega naročila.	Ponudnik / bodoči izvajalec + podizvajalec (na zahtevo upravičenca-naročnika)	Pred sklenitvijo pogodbe o oddaji JN, katere vrednost presega 10.000 EUR brez DDV	Hrani upravičenec (naročnik)